

som
som drets. som lluita.

Propostes de fiscalitat per a Catalunya

Desembre 2016

UNIÓ GENERAL DE TREBALLADORS
DE CATALUNYA

1. FISCALITAT I MODEL DE PAÍS

La política fiscal d'un país hauria de respondre als valors i prioritats del seu poble. La solidaritat, la justícia de classe i la redistribució de la riquesa. Aquestes són, per a la UGT de Catalunya, les prioritats que s'haurien de reflectir als pressupostos de la Generalitat per al 2017.

Model fiscal i suficiència de recursos

Compartim les denúncies dirigides als estaments estatals des de diferents sectors i àmbits de l'espectre polític i social català, com ara les dirigides a les sentències del Tribunal Constitucional que anul·len part de la capacitat recaptatòria de la Generalitat, als incompliments de bestretes i transferències Estat-Generalitat, als retards en els pagaments compromesos.

Ara bé, des de la UGT de Catalunya no compartim, en absolut, el discurs victimista i acusador en què se sustenta de manera reiterada el Govern de la Generalitat que obvia així les seves obligacions. El govern català no té totes les competències en matèria fiscal, però en té. No té tots els recursos que li pertocquen, però en té. No té tota la capacitat per fer un sistema fiscal coherent, progressiu i just, però en té.

En definitiva, la Generalitat sí que té competències per fer política fiscal i per definir quines són les seves prioritats i els valors que les mouen. En aquest sentit, des de la UGT de Catalunya instem el Govern que faci ús de tots, absolutament de tots els recursos fiscals que estiguin a les seves mans per dotar l'actual sistema fiscal de més progressivitat, suficiència de recursos i justícia social.

Es paguen massa impostos a Catalunya?

Segons càlculs¹, la pressió fiscal a Catalunya se situava el 2012 en un 38,23%, per sobre de la pressió a Espanya (33%) però molt per sota de països com Dinamarca, Bèlgica o França, on la pressió supera amb escreix el 46%. Per tant, **no es paguen ni massa ni pocs impostos, sinó que depèn del model amb qui es vulgui comparar** i l'objectiu final de redistribució que es vulgui assolir.

---

¹ Maite Vilalta i Maria Cubel

D'altra banda, exigir progressivitat significa modificar la legislació per fer que pagui més qui més té. En aquest sentit, **el sistema fiscal català i espanyol són eminentment regressius**, i se sustenta gràcies a les contribucions de les persones assalariades a través de l'IRPF. **Aquelles persones que més tenen**, un percentatge molt elevat de riquesa de les quals prové del capital i no del treball (grans herències, propietats immobiliàries, accions, participacions de capital...) han vist any rere any, com **minvaven les seves obligacions amb hisenda**.

- L'impost sobre el patrimoni es manté temporalment i de manera testimonial
- L'impost sobre successions i donacions ha perdut moltíssima capacitat recaptatòria
- El capital tributa molt menys que el treball a l'IRPF

És a dir, l'important per determinar el grau de justícia no és tant el fet de detectar QUANT es paga de mitjana en un territori a través el seu sistema fiscal, sinó **COM i QUI paga aquests impostos**.

Pressupostos d'emergència social

Ens trobem davant un escenari d'urgència, tal com es va ratificar a través de la resolució 17/XI del Parlament de Catalunya, a l'anomenat "Ple contra la Pobresa". En aquest sentit, no acceptem que des del Govern es parli de "pedaços" o de "massa poc impacte recaptatori" davant les mesures de fiscalitat proposades.

Qualsevol canvi o reforma que impliqui un augment de recursos juntament amb un augment de la justícia fiscal, solidaritat interclasse i redistribució de la riquesa de catalans i catalanes, és més que necessari.

2. PRIORITATS SINDICALS

La UGT de Catalunya exigim el compliment dels compromisos parlamentaris al Govern en l'exercici de les seves responsabilitats, a través del disseny dels pressupostos i les mesures fiscals i financeres de 2017. Posem l'accent en el següent paquet de mesures següent:

1. Donar compliment a la resolució parlamentària contra la pobresa

La relació de mesures de la Resolució 17/XI del Parlament de Catalunya, sobre la situació d'emergència social, la reactivació econòmica, la gestió pública i la necessitat d'una resposta institucional i l'avantprojecte de llei de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic per al 2016, comprometia el Govern a:

“77. El Parlament de Catalunya insta el Govern a estudiar l'aplicació de noves figures fiscals i a millorar les ja existents, com ara l'impost de successions, l'impost sobre el patrimoni i el tram autonòmic de l'IRPF, entre altres, que permetin incrementar els nivells d'ingressos i garanteixin un sistema fiscal més progressiu.”

En aquest sentit, hem d'exigir el compliment d'aquest article i des de la UGT de Catalunya proposem les següents mesures següents:

2. Sistema fiscal just i progressiu. Reestructuració dels impostos

Dotar de més progressivitat la part autonòmica de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques

Hi ha marge i capacitat d'augmentar la progressivitat de l'impost. En aquest cas la capacitat normativa de la Generalitat afecta el tram autonòmic de l'impost. Les diferents maneres de fer ús d'aquesta competència, fa que la progressivitat de l'impost sigui més gran o menor en funció de la Comunitat Autònoma.

1. Augmentar el nombre de trams:

El quadre següent mostra de quina manera han exercit les autonomies la seva capacitat normativa al tram autonòmic de l'IRPF. Recollim el nombre de trams de l'impost, fins a quina quantitat tributa el primer tram i de quin tipus és, i a partir de quina quantitat tributa l'últim tram i de quin tipus. La informació correspon a la normativa aplicable en la declaració de la renda de 2016.

	Número de trams	Euros primer tram. (de 0 als ...euros)	tipus mínim	Euros últim tram (a partir dels .... euros)	tipus màxim autonòmic
Balears	9	10.000	9,5%	175.000	25,0%
Extremadura	9	12.450	10,5%	120.200	25,0%
Astúries	8	12.450	10,0%	175.000	25,5%
Andalusia	6	17.707	12,0%	120.000	25,5%
Canàries	6	12.450	9,5%	90.000	24,0%
Catalunya	6	17.707	12,0%	175.000	25,5%
C. Valenciana	6	17.707	11,9%	175.000	23,5%
Aragó	5	12.450	10,0%	60.000	21,5%
Cantàbria	5	12.450	9,5%	60.000	22,5%
Castella la Manxa	5	12.450	9,5%	60.000	22,5%
Castella i Lleó	5	12.450	10,0%	53.407	21,5%
La Rioja	5	12.450	9,5%	60.000	23,5%
Madrid	5	12.450	9,5%	53.407	21,0%
Múrcia	5	12.450	10,0%	60.000	23,5%
Galícia	4	17.707	12,0%	53.407	21,5%

Font: Agència Tributària

Aquests són actualment els trams de la part autonòmica catalana:

Tributació de la base liquidable. Part autonòmica catalana		
Trams de tributació:	Tipus aplicable	
1r tram	17,707,2 euros	12%
2n tram	de 17.707,2 fins a 33.007,2	14%
3r tram	de 33,007,2 fins a 53.407,2	18,50%
4t tram	de 53.407,2 fins a 120,000,2	21,50%
5è tram	de 120.000,2 fins a 175.000,2	23,50%
6è tram	de 175.000,2 en endavant	25,50%

I aquesta és la distribució dels contribuents, segons la seva base liquidable:

Distribució dels contribuents, segons bases liquidables²:

Fins a 21.000 euros	66,94%
De 21.000 a 30.000 euros	15,21%
De 30.000 a 60.000 euros	14,71%
De 60.000 a 150.000 euros	2,78%
De 150.000 a 601.000 euros	0,33%
Més de 601.000 euros	0,03%
Total contribuents	100,00%

Font: Agència Tributària

Per tant, **només un 3,14% presenta una liquidació de més de 60.000 euros**. Per aquesta raó, hi ha molt de marge per ampliar la progressivitat de l'IRPF de la part catalana:

1. Trams: Són 6 els trams en què es divideix la quantitat a tributar, quan altres legislacions autonòmiques en contempen 8 o 9. Com més nombre de trams, més capacitat de distingir la tributació en funció de la capacitat de pagament; per tant, és desitjable augmentar-ne el nombre, i així, la progressivitat de l'impost.
2. Primer tram i la quantitat que tributa al tipus mínim: A Catalunya aquesta quantitat és de les més elevades (17.707), i també el tipus a què tributa (un 12%). Es podria rebaixar a 10.000 o 12.000 euros el primer tram i amb una tributació inferior a l'actual (12%).
3. Darrers trams i la quantitat que tributa al tipus màxim: A Catalunya, aquesta quantitat és també de les més elevades (175.000), i també el tipus a què tributa (un 25,5%). Caldria augmentar el nombre de trams, afegint-hi més trams i augmentant-ne el tipus impositiu, a partir dels 60.000 euros, fet que afectaria aproximadament el 3% de la població catalana amb més ingressos.

² Dades conjunt estat espanyol, 2014

Proposta 1 IRPF. Augmentar el nombre de trams de 6 a 9, i baixar el primer tram i la seva tributació (abaixar el tipus mínim), i augmentar els tipus dels últims trams.

2. Revisar i eliminar beneficis fiscals

Es tracta d'un mecanisme legal que suposa una disminució de la càrrega tributària efectiva del subjecte passiu, de qui paga l'impost. Són les exempcions, bonificacions, reduccions de la base, de la quota, del tipus impositiu, etc. En definitiva, és una subvenció directa sense cap mena de control, sense avaluació, i a més, qui més beneficis fiscals obtenen són les classes altes. Per tant, es tracta d'un element que aporta regressivitat al sistema fiscal.

Les legislacions autonòmiques poden establir les seves pròpies deduccions, assumint que aquestes suposen una pèrdua d'ingressos, ja que fan que la persona contribuent pagui menys.

A l'IRPF. Per exemple, la legislació catalana contempla la deducció per inversió en habitatge habitual, que suposa una pèrdua de **26 milions d'euros**, la deducció per lloguer de l'habitatge habitual, de **28,7 milions d'euros** o la deducció per a contribuents que esdevinguin vidus o vídues, de **3,9 milions d'euros**.

Si bé algunes deduccions són de caràcter social i en podem compartir l'objectiu final, no compartim que aquesta "inversió social" es faci via reducció de l'impost, ja que exclou d'aquests beneficis moltes famílies o persones que no fan declaració de la renda degut als baixos ingressos³ que perceben.

Un altre tipus de deduccions són les que s'apliquen sobre donatius (per foment de la llengua catalana, la investigació...) o determinades inversions empresarials, per fomentar uns sectors determinats. El mecanisme més transparent i just per fomentar activitats i inversions és a través de les subvencions, justificables i avaluable. A més, a

³ Les persones amb ingressos del treball inferiors a 22.000 euros anuals no estan obligades a presentar la declaració de la renda.

través de l'IRPF, són les persones amb més rendes les qui habitualment fan inversions d'aquest tipus, que després les poden deduir per pagar menys IRPF.

Les persones amb rendes del treball igual i inferiors a 22.000 euros anuals no estan obligades a declarar. Per tant, a l'IRPF apostem per l'eliminació de la majoria de beneficis fiscals, ja que aporten regressivitat al sistema, i per dedicar íntegrament el guany recaptatori a més i més elevades prestacions socials.

Segons la memòria de beneficis fiscals dels pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2016, la Generalitat va deixar de recaptar **74,5 milions d'euros** a causa d'aquestes deduccions a l'IRPF.

Recaptació 2016* IRPF (milions d'euros)	8.040,9
Beneficis fiscals 2016 – Segons normativa catalana	74,5
Beneficis fiscals 2016 – Segons normativa espanyola	1.431,8
Total beneficis fiscals	1.506,3
Ingressos sense beneficis fiscals, sense cap benefici fiscal	9.547,2

*Segons PPT2016

Si bé és molt menor al resultat dels beneficis fiscals que es deriven de la normativa espanyola (1.431,8 MEUR), aquesta és una quantitat que és prou elevada com per fer polítiques que a data d'avui no prosperen per falta de pressupost. Aquest és el cas de la Renda Mínima d'Inserció, que es va voler ampliar en 70 MEUR el 2016, però finalment ha tingut una execució menor de la prevista.

Pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2016 (Projecte)**Beneficis fiscals**

Milions euros

	TOTAL	Segons normativa estatal	Segons normativa autonòmica
IMPOST SOBRE LA RENDA DE LES PERSONES FÍSQUES			
a. Deduccions per inversió en habitatge habitual (tram autonòmic)			
a.1. Adquisició, rehabilitació, construcció o ampliació de l'habitatge habitual	281,3	255,4	25,9
a.2. Obres i instal·lacions d'adequació d'habitatge habitual de persones amb discapacitat	0,2	0,1	0,1
b. Deducció per al naixement o adopció d'un fill	12,0	0,0	12,0
c. Deducció per donatius a entitats que fomenten l'ús de la llengua catalana	1,3	0,0	1,3
d. Deducció per donatius a entitats que fomenten la investigació científica i el desenvolupament i la innovació tecnològica	0,1	0,0	0,1
e. Deducció per lloguer de l'habitatge habitual	28,7	0,0	28,7
f. Deducció per pagament d'interessos de préstecs als estudis de màster i doctorat	0,3	0,0	0,3
g. Deducció per els contribuents que esdevingui vidus o vídues	3,9	0,0	3,9
h. Deducció per rehabilitació de l'habitatge habitual	0,2	0,0	0,2
i. Deducció per donatius a entitats en benefici del medi ambient, conservació del patrimoni natural i custòdia del territori	0,0	0,0	0,0
j. Deducció per inversió per un àngel inversor per l'adquisició d'accions o participacions socials d'entitats noves o de creació recent	0,7	0,0	0,7
k. Deducció per inversions en accions d'entitats que cotitzen en el segment d'empreses en expansió del MAB	1,3	0,0	1,3
l. Beneficis fiscals derivats de normativa estatal: Reduccions a la base imposable	784,9	784,9	0,0
m. Beneficis fiscals derivats de normativa estatal: Deduccions de la quota	98,3	98,3	0,0
n. Beneficis fiscals derivats de normativa estatal: Exempcions	261,4	261,4	0,0
o. Beneficis fiscals derivats de normativa estatal: Altres	31,7	31,7	0,0
TOTAL	1.506,3	1.431,8	74,5
	100,0%	95,1%	4,9%

Font: Memòria de beneficis fiscals dels pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2016

Tornar a la legislació de l'Impost sobre Successions i donacions anterior a la reforma de 2008

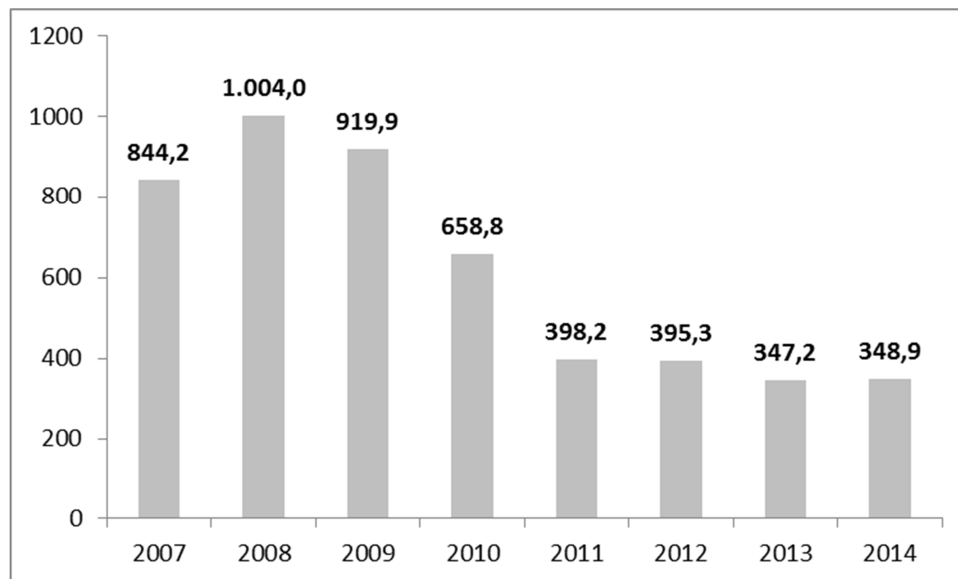
Es tracta d'un tribut estatal que està cedit totalment a les comunitats. La Generalitat va efectuar la primera reforma el 2008, fent ús de les seves competències, a partir de la qual es van succeir reformes posteriors. Els resultats van ser una disminució espectacular de la recaptació, que mentre el 2008 se situava en 1.004 milions d'euros, el 2014 va ser de 348,9 i segons el pressupost de 2016, per aquest any s'esperaven ingressar 523,2 milions d'euros.

Beneficis fiscals. Sense reduccions ni bonificacions derivades de les normatives tant estatal com catalana, la recaptació d'aquest tribut a Catalunya seria 1.978,6 milions d'euros superior. És a dir que s'ingressarien uns 2.500 milions d'euros. Sense les reduccions ni bonificacions catalanes, **els ingressos augmentarien fins a 1.502,3 MEUR.**

Recaptació 2016* Impost Successions i Donacions	523,2
Beneficis fiscals 2016 – Segons normativa catalana	979,1
Beneficis fiscals 2016 – Segons normativa espanyola	999,5
Total beneficis fiscals	1.978,6
El que s'ingressaria sense beneficis fiscals	2.501,8

Segons PPT2016

Impost Successions i Donacions. Generalitat de Catalunya. Liquidacions 2007-2014
(milions d'euros)

Per tant, hi ha molt marge per tornar, com a mínim, al mateix nivell d'ingressos del 2008. Els impostos de successions i donacions i el de patrimoni tenen la seva justificació dins d'un sistema fiscal que pretengui ser eficient i equitatiu i cal utilitzar-los.

Proposta ISD: Tornar a la legislació anterior a la reforma del 2009, eliminant reduccions i bonificacions excessives que han fet enfonsar la recaptació de l'impost.

Impost sobre el Patrimoni

L'impost sobre el Patrimoni és un impost estatal però cedit a les CCAA. El govern estatal el va eliminar l'any 2008 però el va recuperar de manera temporal, i tot i que estava previst que desaparegués de nou el 2017, sembla que es mantindrà.

Per tant, la Generalitat té encara marge per modificar-lo. Pot eliminar el mínim exempt que està establert en 500.000 euros i modificar la tributació de manera que l'impost gravi realment les grans fortunes patrimonials, com a pas previ per a la creació d'un impost sobre les grans fortunes que gravi els béns i drets de contingut econòmic de que siguin titulars les persones físiques.

D'aquesta manera es contribuiria a més justícia fiscal, ja que avui, les persones físiques que estan sostenint els ingressos públics són principalment les persones assalariades, perquè les que tenen propietats i ingressos no salarials, no es veuen afectades per la tributació, o bé tributen d'una manera residual.

La recaptació prevista per al 2016 en concepte d'aquest impost va ser de 473 milions d'euros.

Proposta Impost Patrimoni: Eliminar el mínim exempt que està establert en 500.000 euros i modificar la tributació de manera que l'impost gravi realment les grans fortunes patrimonials

Impost sobre casinos

Es tracta d'un impost català, que pertany a la tributació sobre el joc, legislada pel Govern català. La modificació legislativa aprovada el 2014 va donar peu a una reducció importantíssima de la taxa sobre els beneficis dels casinos, que passaria de diversos trams que feien tributar del 20% al 55%, a tributar amb una única tarifa del 10% "Llei 6/2014, del 10 de juny, de modificació de la Llei 2/1989, del 16 de febrer, sobre centres recreatius turístics, i d'establiment de normes en matèria de tributació, comerç i joc", en el moment que estigués operatiu el futur complex de Barcelona World.

El 2015 i amb la normativa encara vigent, la recaptació de l'impost contret pel tributs sobre casinos ha estat de 19 milions d'euros.

Demanem la no aplicació d'aquesta rebaixa sagnant de la tributació sobre el joc. Competir territorialment per l'establiment d'empreses a partir de cessions impositives l'impost, pot derivar en una espiral sense fons a la baixa, que duu a una "desfiscalització" empresarial i una disminució importantíssima de recursos públics per al finançament i millora de l'estat del benestar.

Proposta Impost sobre casinos: Invalidar la normativa de 2014 que rebaixa l'impost a un minse 10%.

3. Revisió dels beneficis fiscals

Com s'ha dit, es tracta d'un mecanisme legal que suposa una disminució de la càrrega de qui paga l'impost. Són les exempcions, bonificacions, reduccions de la base, de la quota, del tipus impositiu, etc. En definitiva:

- Es tracta d'una subvenció directa sense cap mena de control ni avaluació.
- És un benefici que gaudeixen en gran mesura les classes mitges-altes, per tant aporta regressivitat al sistema fiscal.

Les legislacions autonòmiques poden establir les seves pròpies deduccions, assumint que aquestes suposen una pèrdua d'ingressos, ja que fan que la persona contribuent pagui menys.

Segons el pressupost de beneficis fiscals per al 2016, la Generalitat va deixar d'ingressar 10.236,7 milions d'euros en concepte de beneficis fiscals, dels quals 1.202,3 derivaven de la normativa catalana.

En els exemples que hem dit abans, hem vist el que cada impost podria recaptar sense beneficis fiscals derivats de la normativa catalana:

Milions d'euros	Recaptació 2016	Milions d'euros que es deixen d'ingressar: Beneficis fiscals 2016 – Segons normativa catalana	El que s'ingressaria sense beneficis fiscals catalans	Pèrdua d'ingressos
IRPF	8.040,9	74,5	8.115,4	0,9%
IMPOST SUCCESSIONS I DONACIONS	523,2	979,1	1.502,3	187,1%

- En el cas de l'IRPF, la pèrdua de recaptació no és tant important en termes percentuals –un 0,9%– com ho és en termes absoluts –es perden 74,5 milions d'euros–.
- En el cas de l'impost de successions i donacions, els 979 milions de pèrdua suposen un 187% dels ingressos, és a dir, que es perd gairebé el doble del que es recapta.

Proposta beneficis fiscals: Revisar el sistema de beneficis fiscals en profunditat, eliminant aquells que aporten regressivitat al sistema, prioritant la inversió en polítiques socials o el foment d'inversions en sectors determinats a través de les polítiques despesa i no de la política fiscal, que suposa una pèrdua d'ingressos.

4. Frau i evasió fiscal

Es calcula que 1 de cada 4 euros de l'economia catalana no paga impostos i que el frau fiscal a Catalunya s'eleva fins el 16.000 milions d'euros. És cabdal invertir i prioritzar les mesures i polítiques que lluitin contra el frau fiscal. En aquest sentit, el Govern de la Generalitat ha de fer ús intensiu de les competències en aquesta matèria per tal de:

- 1) Millorar l'eficàcia en la lluita contra el frau i l'evasió fiscal.
- 2) En els processos de contractació pública de la Generalitat, vetar les empreses que evadeixin impostos a través de paradisos fiscals i aquelles que hagin estat sancionades per les autoritats tributàries.

3) Augmentar els recursos tècnics i humans destinats a combatre un frau canviant i complex.

5. RESUM DE PROPOSTES

- **Proposta IRPF:** Augmentar el nombre de trams de 6 a 9, i a baixar el primer tram i la seva tributació (abaixar el tipus mínim), i augmentar el tipus màxim del dos últims trams superiors.

Les persones amb rendes del treball igual i inferiors a 22.000 euros anuals no estan obligades a declarar i, per tant, no es poden beneficiar de les deduccions. A l'IRPF apostem per l'eliminació de la majoria de beneficis fiscals, ja que aporten regressivitat al sistema, i dedicar íntegrament el guany recaptatori a més prestacions socials.

- **Proposta ISD:** Tornar a la legislació anterior a la reforma del 2009, eliminant reduccions i bonificacions excessives que han fet enfonsar la recaptació de l'impost.
- **Proposta Impost patrimoni:** Eliminar el mínim exempt que està establert en 500.000 euros i modificar la tributació de manera que l'impost gravi realment les grans fortunes patrimonials
- **Proposta Impost sobre casinos:** Invalidar la normativa de 2014 que rebaixa l'impost a un mínim 10%
- **Proposta beneficis fiscals:** Revisar el sistema de beneficis fiscals en profunditat, eliminant aquells que aporten regressivitat al sistema, prioritzant la inversió en polítiques socials o foment d'inversions en sectors determinats a través de les polítiques de despesa i no de la política fiscal, que suposa una pèrdua d'ingressos.
- **Proposta frau i evasió fiscal:** Millorar l'eficàcia en la lluita contra el frau fiscal, augmentant els recursos que s'hi destinen i incorporant el concepte en els processos de contractació pública de la Generalitat, entre altres.